



LAUSUNTO

27.10.2016

Viite: HE Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Sosiaali- ja terveysministeriö, kirjaamo

PL 33

00023 Valtioneuvosto

Virallinen sähköpostiosoite: kirjaamo@stm.fi

Pyydettyinä lausuntonaan Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos esittää seuraavaa:

- Pelastustoimi ja ensihoito tulee järjestää 18 maakunnan alueella 1.1.2019 lukien.

Järjestämismvastuu sosiaali- ja terveydenhuollosta

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismvastuu on maakuntalaissa tarkoitetuilla maakunnilla. Järjestämismvastuulla tarkoitetaan maakuntalain 7 §:n mukaista vastuuta lakisää-teisten tehtävien järjestämisestä. Maakunnan järjestämismvastuuseen kuuluu lisäksi vastuu asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta kokonaisuuksiksi sekä toiminnan yhteensovittaminen kunnan, valtion ja maakunnan muiden palvelujen kanssa. Järjestämismvastuussa oleva maakunta huolehtii lisäksi siitä, että palvelun tuottajat toimivat keskenään yhteistyössä siten, että asiakkaiden käytössä on yhteen sovitettuja palveluja. Suurempiin kokonaisuuksiin koottuja palveluja koskevan vastuun ja päätösvallan jakautumisesta säädetään 11 §:ssä.

Ensihoidon järjestämismvastuu on Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnilla. Ne järjestävät ensihoidon 10 §:ssä tarkoitetun yhteistyöalueen kaikkien maakuntien alueella.

Lausunto:

Pelastustoimi ja ensihoito ovat perusterveydenhuollon tapaan tyypillisiä lähipalveluita. Hallituksen linjaus ensihoidon ja pelastustoimen erottamiseksi viiden yliopistomaakunnan yhteyteen on monella tapaa ongelmallinen. Uudistuvan maakuntahallinnon, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ensihoidon ja pelastustoimen tulee toimia samoilla alueilla, jotta näiden välille syntyy mahdollisimman kiinteä ja tuloksellinen yhteistyö. Yhteisillä alueilla ja mahdollisimman matalin hallinnollisin raja-aidoin varmistetaan kansalaisten turvallisuuspalvelujen saatavuus sekä palvelun tarjoajien paikallistuntemus. Toiminnan kehittäminen saadaan kytketyksi alueelliseen kehittämistarpeeseen.

Laadukasta turvallisuutta lakeudella



Uudistuksen avulla, silloin kun pelastustoimi ja sosiaali- ja terveydenhuolto ovat samassa (18) maakunnallisessa organisaatiossa, avautuu kokonaan uusia mahdollisuuksia palvelutoiminnan kehittämiseksi. Moniammatillinen yhteistyö eri viranomaisten välillä ja erilaisiin palvelutarpeisiin vastaaminen helpottuu, kun ei ole tarpeettomia hallinnollisia raja-aitoja ja siten kansalaisten saamat palvelut paranevat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalue

Maakuntien järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä varten on viisi yhteistyöaluetta. Yhteistyöalueisiin kuuluvat maakunnat säädetään valtioneuvoston asetuksella siten, että yliopistollista sairaalaa ylläpitävät Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnat kuuluvat eri yhteistyöalueisiin.

Yhteistyöalueelle laaditaan maakuntien yhteistyösopimus.

Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnat hoitavat yhteistyösopimuksen laatimisen edellyttämät hallintotehtävät.

Lausunto:

Nyt esitetyssä mallissa palvelutasopäätöksen ja yhteistyösopimuksen välinen suhde on epäselvästi säädetty. Yhteistyösopimuksessa jokainen maakunta päättäisi kohdaltaan palvelutasoon kuuluvista seikoista, mutta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuussa oleva maakunta voisi ja sen pitää kuitenkin päättää pelastustoimen ja ensihoidon palvelutason toteuttamisesta. Vaikka tässä yhteydessä säädetään kuulemismenettelystä, niin muiden maakuntien on pystyttävä osallistumaan myös palvelutason toteuttamista koskevaan päätöksentekoon. Mainittakoon, että nykyisessä järjestelmässä kaikki alueen kunnat on lähtökohtaisesti edustettuina pelastuslaitosten päätöksenteossa johtokunnan tai lautakunnan muodossa. Näin siis demokratia toimii tällä hetkellä – lakiesityksen mukaisessa mallissa jää demokratian katvealueita.

Ensihoidon järjestämisvastuun ja tuottamisvastuun siirtäminen viidelle maakunnalle

Lausunto:

Siirto aiheuttaa tosiasiallisesti perustuslaillisen demokratiavajeen 13 muulle maakunnalle. Pelastustoimen järjestämislaissa on rakennettu mekanismi siihen, miten sisäministeriö käy neuvotteluita pelastustoimen järjestämisestä ja kehittämisestä viiden maakunnan kesken, mutta muille maakunnille jää ehdotetussa järjestelmässä vain maksumiehen rooli.

Esitetyssä mallissa maakunnat (13) tekevät oman yhteistyöalueensa järjestämisvastuussa olevan maakunnan (5) kanssa yhteistyösopimuksen pelastustoimen palveluiden tuottamisesta

Esitetyssä mallissa maakunnat (13) tekevät oman yhteistyöalueensa järjestämisvastuussa olevan maakunnan (5) kanssa yhteistyösopimuksen pelastus-

Laadukasta turvallisuutta lakeudella



ETELÄ-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS -LIIKELAITOS

toimen palveluiden tuottamisesta. Tämän jälkeen järjestämisvastuussa olevan maakunnan (5) maakuntavaltuusto hyväksyy pelastustoimen palvelutasopäätöksen.

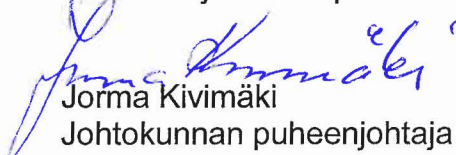
Lausunto:

Palvelutasopäätöksen hyväksymisen jälkeen maakunnan palvelulaitos (5) tuottaa palvelut, mutta muilla maakunnilla (13) ei olisi minkäänlaista ohjausmekanismia palvelutuotannon ohjaamiseen. Tämä on täysin vastoin maakunnille tavoiteltua itsehallinnollista luonnetta.

Esityksessä suunnitellut toimenpiteet eivät tue maakunnallista itsehallintoa. Säättämisjärjestysperusteluissa tulisi pohtia esityksen perustuslain-mukaisuus myös itsehallinnollisesta näkökulmasta.

Seinäjoki 27.10.2016

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos


Jorma Kivimäki
Johtokunnan puheenjohtaja


Harri Setälä
pelastusjohtaja

Laadukasta turvallisuutta lakeudella

Osoite:
Nurmontie 7
60550 Nurmo

Puhelin:
06 416 2111 (kaup.keskus)
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@seinajoki.fi

Faksi:
06 416 2820
Internet:
www.eppela.fi